

вом применения новых способов деривации часто связывают с потребностью в номинации целого ряда возникающих явлений. Однако чаще всего создание аббревиатур принято объяснять «законом экономии речевых средств», в соответствии с которым сокращение материальной оболочки слов или словосочетаний содействует увеличению скорости их восприятия.

Аббревиации объединяют в себе основные принципы газетно-публицистического стиля: стремление к стандарту и экспрессию. Стремление к стандарту относится к форме аббревиатуры, а экспрессия связана с содержанием ее высказывания. Эмоциональной содержания аббревиатуры, как правило, достигается путем окказиональной или необычной расшифровки, сближения с обычным словом и т.д.

Огромным воздействующим эффектом обладает **генерализация значения**, что подразумевает замену нежелательных номинаций родовыми наименованиями (гиперонимами). Известно, что по общности значений слова в языке объединены в группы, микросистемы. Значение слова формируются в сетке противопоставлений данного слова другим словам этой же микросистемы. Выбирая слова в процессе коммуникации, говорящий сознательно или невольно учитывает связи слова, его сочетаемость, контекст. Любое изменение в лексическом составе языка сказывается на системных отношениях, но верно и обратное. Приобретая новое значение, слово влияет на появление подобных значений у других семантически связанных с ним слов. Гиперонимы – эмоционально нейтральные слова широкой семантики, применимыми к большому классу объектов или явлений. Такие субституты нелицеприятных для общественного сознания фактов и событий намеренно искажают истинную суть

явления за счёт создания нейтральной или даже положительной коннотации, в результате чего негативное выдается за приемлемое.

Выводы

Взаимодействие языка и общества носит взаимонаправленный характер. Языковое воздействие на общественное сознание в современном обществе осуществляется, прежде всего, средствами медиадискурса. С помощью специально отобранных лексических средств, наполненных особой семантикой и коннотативным значением осуществляется языковое воздействие, проводимое в интересах воздействующей стороны и нацеленное на побуждение реципиента к определенным действиям. Отбор лексики осуществляется через семантические механизмы синонимии, метафоризации, звфемизации, использования иноязычных заимствований, аббревиации и генерализации значения.

Список литературы

1. Арутюнова Н.Д. Метафора / Н.Д. Арутюнова // Языкознание. Большой энциклопедический словарь ; гл. ред. В.Н. Ярцева. — М. : Большая Российская энциклопедия, 1998. — С. 296.
2. Добросклонская Т.Г. Медиалингвистика : системный подход к изучению языка СМИ / Добросклонская Т.Г. — М., 2008. — 203 с.
3. Кронгауз М. Изменения в русском языке лексика, семантика и прагматика [Электронный ресурс] / М. Кронгауз // Revue Russe n°23, 2003. La Russie dans tous ses états. pp. 55-64. — Режим доступа : http://www.persee.fr/doc/AsPDF/russe_1161-0557_2003_num_23_1_2183.pdf. — Название с экрана.
4. Лакофф Д. Метафоры, которыми мы живем / Д. Лакофф, М. Джонсон. — М. : Едиториал УРСС, 2004. — 256 с.
5. Ороховская Л.А. Мифогенез в сфере медиа / Л.А. Ороховская // Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов. — Курск, 2014. — № 3 (93) — С. 132-135.
6. Фуко М. Археология знания / Фуко М. ; [пер. с фр., общ. ред. Бр. Левченко]. — К. : Ника-Центр, 1996. — 208 с. — (Серия «OPERA APARTA» ; Вып. 1).

М.А. Абисова

МЕДІАДИСКУРС: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ МОВНОГО ВПЛИВУ

У статті розглядаються основні лексико-семантичні механізми мовного впливу на суспільну свідомість у процесі мовленнєвої діяльності у сфері масової комунікації.

Ключові слова: лексична семантика, медіадискурс, мовний вплив

M. Abysova

MEDIA DISCOURSE: LEXICAL-SEMANTIC ASPECT OF LINGUISTIC IMPACT

The article deals with basic lexical-semantic mechanisms of linguistic impact on the public consciousness in the process of speech activity in the field of mass communication.

Keywords: lexical semantics, linguistic impact, media discourse.

УДК 130.2:008

О.П. Антіпова

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО МЕДІАПРОСТОРУ

Національна академія внутрішніх справ

Анотація. у статті досліджено специфіку філософського дискурсу та висвітлено тенденції його розвитку в контексті сучасного медіапростору.

Ключові слова: філософський дискурс, філософія, медіапростір, мова філософії, соціокультурні чинники.

Вступ

Культурно-історичний поступ людства означений знаковими подіями, відкриттями, здійсненими в процесі пошуку способів пізнання та перетворення

світу. Ідеться, наприклад, про винайдення писемності, книгодрукування. Такою слід вважати і подію, свідками якої є сучасники, – розвиток медіа, що є платформою вияву практично всіх параметрів соці-

окультурного простору. Невід'ємним атрибутом медіакультури є наявність глобальних мереж, коли кожен користувач може стати абонентом світового сховища інформації, активним користувачем пошукових систем, стати «співавтором» гіпертексту, долучитися до перетворення представленого тут сплетіння дискурсів. Цьому сприяють феномени віртуалізації та конфігуративності, поява нових комунікативних практик, сприятливе середовище для інтерактивності тощо. Слугуючи підґрунтям філософської рефлексії, медіапростір породжує нові смисли, якісно змінює концептуальне поле філософування, трансформуючи філософський дискурс. Це, відповідно, спонукає до осмислення його адаптаційного потенціалу, тенденцій і перспектив розвитку в нових соціокультурних умовах, що й становить мету дослідження.

Аналіз досліджень і публікацій

Специфіку становлення і розвитку феномену медіапростору найбільш ґрунтовно представлено в працях Т. Адорно, Ж. Бодрійяра, Ж. Дельоза, М. Кастельса, М. Маклюєна, Е. Тоффлера. Питанням трансформації дискурсивних практик медіакультури присвятили свої дослідження Е. Ільєнков, І. Карасик, О. Іщенко, С. Тер-Мінасова та ін. Особливості розвитку філософського дискурсу в умовах інформаційного суспільства стали лейтмотивом напрацювань таких сучасних вітчизняних дослідників, як Е. Герасимова, Л. Дротянко, С. Кримський, В. Лях, В. Онопрієнко, Л. Ороховська, О. Соболев, К. Стецюра, Т. Суходуб та ін.

Основна частина

Мас-медіа слугують стрижнем розвитку історично-конкретних форм системи медіакультури (мова як знакова система, мовні практики, символи, міфічні елементи тощо). Зокрема, в аграрному суспільстві медійними засобами виступали мова, символічні форми міфів, ритуалів, театральних вистав, які у певний спосіб кодифікували світ, визначали соціальні зв'язки. У добу Гутенберга поява друкованих мас-медіа змінила структуру культури загалом, сприяла створенню літературних національних мов. В індустріальну епоху електронні мас-медіа, зокрема аудіо- і відеомедійні засоби, які стали новими формами символічного обміну цього етапу розвитку медіакультури, суттєво трансформували її: розширили аудиторію ЗМІ, сформували керовані інформаційні потоки і вибудували системи вертикально орієнтованих зв'язків.

Комп'ютерні й телекомунікаційні технології забезпечили інтерактивність і полілог комунікації постіндустріального суспільства в глобальному масштабі, зумовили сутнісні трансформації медіакультури: змінилася мова медійних засобів, збільшилася частка опосередкованих соціальних комунікацій, сформувалися віртуальні спільноти, виникли специфічні субкультури з власною культурою спілкування в Інтернеті [9, с. 4]. Розвиток комп'ютерних технологій зумовив виникнення принципово нового способу зберігання інформації – не лише за допомогою друкованих знаків, а й електромагнітних сигналів. Так, користування комп'ютерними текстами є досить зручним: вони забезпечені гіпертекстом, що відрізняєть-

ся від традиційних текстів нелінійністю, нескінченністю, незавершеністю, відкритістю, зняттям протиставлення «автор – читач», доступністю для необмеженої кількості авторів, співавторів, читачів і співчитачів, інтерактивно пов'язаних завдяки мультимедійному середовищу мережі Інтернет, що можуть у реальному просторі та часі формувати, передавати, проглядати, продовжувати і змінювати, структурувати текст. Використання зазначених технологій фактично створює «зручне середовище» для конвертації інформації в смисли, зрощення інформації різного типу, адже медіа звернені до суспільства загалом. Тому цілком закономірно медіапростір можна вважати палітрою традиційно усталених дискурсів, на якій з легкістю «розвиваються» їх межі.

Розвиток середовища мультимедіа, тобто вихід на зорові і звукові образи, збережені в пам'яті машини і відтворювані за бажанням користувача, значною мірою змінює традиційні уявлення про текст. Правильніше було б сказати, що поняття тексту розширюється до семіотичного концепту, що включає зоровий образ у статичному і динамічному виконанні (картина і фільм), звуковий супровід і власне текст у вигляді титрів [6, с. 284].

Філософський дискурс розгортається в так званій медіакартині світу, яку вважають «системою знань, інтерпретацій та ціннісних орієнтацій людини про світ, що має дуальний характер, існує у формі медіатекстів і формується у результаті безперервної інформаційної діяльності людини завдяки моделюючому потенціалу людського мислення, мови та медіа» [11, с. 234]. Медіакомунікація поглинула окремо взятую людину, повідомлення стає значущим за умови його «вписування» в загальний медіаконтекст, затребуваним – за умови доцільності для медіасистеми загалом. В іншому разі воно «тане» в мерехтінні безкінечних образів та повідомлень, які відходять у медіанебуття. Тут особливого значення набуває увага: усе, що не зацікавлює споживача, залишається «за межею» медіасвіту.

На перший погляд, трансформація філософського дискурсу є цілком очевидним явищем. Існуюче під тиском мінливості соціокультурного простору непомітно замінюється новим, тим, чого потребує, за словами Е. Ільєнкова, «молодість». Так, «філософія прокидається назустріч новому молодому дню, її інтереси схожі з інтересами молодості, вона вітає нові, молоді форми життя. Причому педантично-монотонне «вчене» говоріння «сірим по сірому», що навіює сон і нудьгу, у такі епохи втрачає свій кредит» [4].

У різко загостреній суперечці щодо відношення традиції та сучасності, класичної та посткласичної філософії проблема співвідношення «старих» і «нових» форм філософування, здавалося б, повинна була вийти на перший план. Проте справжньої, концептуально продуманої дискусії не вийшло. Протистояння між «новою» та «старою» філософією донині відбувається переважно на інтуїтивному рівні. Позитивний діалог між старою філософською традицією, що накопичила значний досвід, і новими дискурсивними практиками став потребою сучасної епохи.

На думку О. Коноревої, за цих умов однаково неприйнятними є і непродуктивний захист філософ-

ської класики, і безоглядне занурення в постмодерністський потік. Основною метою в постановці й рішенні всього комплексу назрілих проблем є нині виявлення того «місця», де розірвалася нитка, що поєднувала творчі традиції філософії й зберігала її здатність відроджуватися в оновлених формах духовних устремлень людей [7, с. 10].

Філософія – понятійний універсум, що укладався протягом багатьох віків. Мова філософування зазвичай сприймалася як така, що має досить вузьку сферу застосування, адже була зрозумілою лише для відповідних спеціалістів. На відміну від повсякденної мови, мова філософії формувалася в процесі усвідомлення сутності, причинових засад, зв'язків, розвитку, на основі універсальної єдності всього суцього. Водночас початок ХХІ ст. як ніколи раніше ознаменованій суттєвим розширенням сфер буття філософії. Так, філософські ідеї висловлюють фахівці найрізноманітніших галузей наукового знання: лінгвістики, психології, генетики, фізики, математики, кібернетики, інформатики та ін. Часто відбувається підміна власне філософії технологією піднесення думки у форму всезагальності. Таким чином, «філософування без філософії» набуває дедалі більшого поширення.

В умовах медіакультури філософський дискурс опинився на роздоріжжі трьох шляхів. Перший із них у своїй перспективі веде до розчинення філософії в численних наукових сферах, представники яких спроможні оволодіти найвибагливішою технологією концептуальної організації власної мови й на цій основі – технікою зведення думки у форму загальності. Другий шлях постулює смерть людської індивідуальності та нездатність індивіда звільнитися від духу своєї епохи й стати творцем принципово нових філософських ідей, здатних не тільки пізнати особливості того часу, у якому ми живемо, але й зрозуміти, куди йде людство. І, зрештою, на третьому шляху мислячому філософському розуму пропонується усвідомити себе як життєвий процес, укорінений в родовій історії людства, що захоплює без залишку актуальне буття індивіда й розгортається в чітко визначеній предметній галузі [7, с. 7].

На думку сучасних науковців, філософія нині переживає непрості часи. Дедалі частіше з вуст філософів (і представників гуманітарних наук) звучать слова про кінець філософії, її кризу та захід. Подібні дискусії відобразили ті глобальні зміни, які відбулися (і донині тривають) у межах філософського дискурсу. Уявлення про ці межі зазнало радикальних, якщо не сказати революційних, змін. Зовнішнім вираженням цього процесу стала трансформація канонів філософського тексту. Так, зазначений текст, що раніше асоціювався з пориванням до вічних істин, стає тимчасовим, таким, що апелює до сучасних реалій, у результаті чого відбувається термінологічне спрощення («зниження філософської лексики»), змішування стилів і жанрів [5, с. 195]. Саме тому ключовою проблемою філософування можна вважати екологію філософського слова. Як зазначають сучасні вчені, нині у філософських дослідженнях можна зустріти некритичне застосування певних понять із цілком визначених сучасних напрямів західної філософії – постмодернізму, постст-

руктуралізму, герменевтичної філософії та інших, що призводить до виродження філософської термінології, підміни її псевдотермінами, перетворення філософської мови на жаргон [2, с. 18].

Це пов'язано, передусім, з ключовою ознакою медіапростору – зближенням «побутового (повсякденного) та буттєвого дискурсів» [6]. Причиною такої ситуації слід вважати також те, що в умовах медіапростору помітно посилюється інтерес до гуманітарного дискурсу, який раніше видавався надто неінформативним і неконкретизованим, поетичним та метафоризованим, емоційно наповненим. Дотримання канонів філософського тексту ніколи не були прописаними явно, але від цього не втрачали значущості, адже давали змогу з першого погляду ідентифікувати приналежність тексту до тієї чи іншої традиції філософування. Розмивання дискурсивних меж почало відбуватися буквально на очах. Зокрема, кордони між окремими областями філософії також стають прозорими: тепер складно відокремити, наприклад, праці з етики від робіт із соціальної філософії, епістемології, філософії культури та філософської антропології.

Цілком закономірно О. Іщенко констатує тенденцію до зближення (принаймні на рівні тексту), пошуку спільного поля інтертекстуальності гуманітарних наук і філософії, що вселяє надію напотенційну можливість діалогу. Інше питання, наскільки зустрічним є цей рух, що не призводить це до піднесення принципу *anything goes* у філософському дискурсі, занепаду високої культури філософування. Мабуть, як ніколи раніше ступінь сумніву в необхідності й самодостатності філософського осмислення буття не був настільки сильним, а претензії до філософії настільки відвертими [5, с. 197].

Ця «текстуальна симптоматика», що характеризує сучасний філософський дискурс, є, звісно, лише зовнішнім відображенням тих глибинних зрушень, які відбуваються в самосвідомості філософського співтовариства. Парадоксально, але факт – розмивання кордонів, яке, здавалося б, повинно було привести до діалогу та порозуміння, навпаки призводить до все більшого роз'єднання власне філософів. Так, обурене «Це не філософія!» звучить із різних сторін і стає своєрідним знаменням нашого часу. Причому, як зауважують дослідники, зміни зазнають не тільки канони побудови філософського тексту. Не менш радикально трансформуються способи аргументації, а «хорошим тоном» філософської полеміки стає не прагнення до діалогу в його класичному трактуванні, а скоріше, свідоме нагнітання «напруженого нерозуміння» [5].

Сучасний філософський дискурс означений строкатою палітрою різних напрямів, способів їх представлення, стилів, жанрів. Відчуття того, що «все вже сказано», призводить до песимістичних настроїв у філософії. Нині лунають твердження про те, що філософія наближається до асиміляції в літературі. Літературність, яка ґрунтується на надзвичайно розширеному, навіть розмитому понятті норми, сфокусована на риторичі. Тому художність поступово отримує панівну роль у сучасному філософському дискурсі, зумовлюючи особливості викладу основної думки. Відмова від ієрархії в онтоло-

гічному плані логічно формує й особливості організації тексту. Лінійність, строгість дефініції, чітка послідовність обґрунтування непридатні до навколишньої дійсності, що божеволіє від невгамовної спраги постійно нових бажань, нестримні інстинкти детермінують життя особи. А там, де панують інстинкти, раціональність не затребувана. Тому категоріальний апарат сучасного філософування не вирізняється прозорістю визначення та суворістю обґрунтування. Тобто в семантичному плані отримуємо досить абсурдну картину: величезна кількість новітніх термінів не лише не дає вичерпного уявлення про дійсність, а настільки руйнує усталені стереотипи, що взагалі втрачається прагнення до пізнання.

Стиль сучасного філософування має два принципи наслідки. По-перше, полісемізм філософування детермінує трансформацію фундаментальних основ культури, що фокусує необхідність з'ясувати зміст процесу перетворення сучасної культури на текст, написаний мовою симулякрів, та виявити шляхи подолання цієї пагубної тенденції. А по-друге, зловживання літературним виміром тексту, притаманне сучасній філософії, унеможливорює функціональність філософського тексту як такого [12, с. 11].

Зазначене пов'язане з тим, що медіадискурс звернений до суспільства загалом. Це зумовлює використання загальнооцінної лексики, переважно соціально значущих і соціально закріплених мовних засобів і суспільно-політичної термінології. Сукупність текстів сучасних мас-медіа слід розглядати як цілісний потік соціальної інформації. Саме тому класифікація медіатекстів здійснюється у відповідності з переважанням однієї з двох головних функцій ЗМІ – інформативної чи аналітичної. Так, в основі змісту інформаційного медіа-дискурсу лежить повідомлення, фіксація факту як події; загальною ознакою аналітичних медіа-дискурсів є інтерпретація фактів, їх аналіз та узагальнення [3].

З позиції семіотики, як інформаційний, так і аналітичний текст – це складна смислова структура, спрямована на породження змісту, трактування якого є результатом широкого спектра суб'єктивних інтерпретацій. Саме тому важливими є шляхи посилення дієвості інформації на рівні її подачі, і її сприйняття, щоб якомога повніше реалізувати вплив на мовця в результаті сугестивно змодельованого відображення подій і явищ об'єктивної дійсності.

Філософування постає не просто як справа фахівців, вивичений стиль міркування і говоріння, а заняття навіть для «непосвячених», «любителів», які активно послуговуються категоріями й поняттями інших галузей. Відтак цей процес означений амбівалентним зв'язком: з одного боку, зазнає трансформацій власне філософський дискурс, наближаючись до пересічного читача, з іншого – втрачається його ідентичність, а функціональне наповнення адаптується до запитів мінливої сучасності. Філософський дискурс набув нових, специфічних комунікативних особливостей як у технічному (сайт, блог, сторінка в соціальній мережі), так і лінгвістичному (розмовний стиль спілкування, що став сприйматися невідготовленою аудиторією, неологізми) спрямуванні.

Сучасна світова культура, а отже медіакультура, – це розмаїття та полілог культур. Але часто замість

діалогу спостерігається посилення конфронтації. Толерантність у мультикультурному суспільстві постає як обов'язкова мультикультурна норма медіадискурсу. Мас-медіа має враховувати своєрідність мовної поведінки, правила спілкування, звичаї та ритуали певного регіону чи соціуму. Важливо при спілкуванні з носіями інших культур враховувати укорінені в цих цивілізаціях філософські, релігійні, політичні переконання [10]. Це дає змогу констатувати мультилінгвізм філософського дискурсу. Нині національні філософські терміносистеми як ніколи активно збагачуються численними іншомовними запозиченнями. З одного боку, це, звісно, слугує плідним джерелом збагачення будь-якої мови. З іншого – це спричиняє певні проблеми у виробленні оригінальної, питомо національної філософської термінології. Адже, замість того, щоб творити власну, національну мову філософування, розвивати її лексичні ресурси, вітчизняні мислителі часто-густо послуговуються уже готовими ресурсами чужих мов. Крім цього, не може не турбувати проблема формування власне споживацького ставлення до так званих світових мов, що виступають донорами для мови філософії. Сучасники вбачають у них виключно засіб комунікації. Водночас таке споживацьке ставлення до мов культивує шаблони і стереотипи, позбавляє творчості, критичного мислення і робить вразливими щодо маніпуляцій.

Сучасний філософ стоїть перед проблемою вибору на користь або «наукового», або «літературного» стилів філософування. Ця альтернатива, беручи початок із другої половини ХХ ст., сьогодні особливо загострюється й пояснюється протистоянням аналітичної та континентальної філософських традицій. Контраст між ними, власне, і є «контрастом різних стилів» (Р. Рорті) – «наукового» та «літературного». Перший вимагає, щоб засновники були ясно розвинені, щоб терміни були введені визначенням, а не натяком. Другий стиль може використовувати аргументацію, проте це не є для нього головним; головне – це «розповісти нову історію, навіяти нову мовну гру в надії створити нову форму інтелектуального життя».

Межі різновидів інституційного спілкування досить умовні. Нині відбувається швидка зміна жанрів дискурсу, зумовлена перш за все активною експансією масово-інформаційного спілкування в повсякденному житті людей. Телебачення і комп'ютерне комунікативне середовище стрімко стирають межу між звичайним та інституціональним спілкуванням, ігровий компонент спілкування домінує в рекламному дискурсі, виникають транспоновані різновиди дискурсу (наприклад, телеміст у рамках проектів народної дипломатії, телевізійна імітація судових засідань для обговорення актуальних проблемо суспільного життя, прес-конференція як рольова гра в навчальному дискурсі) [6, с. 238].

Досить слухним у цьому контексті є переконання В. Бібіхіна: «Філософська думка важить рівно стільки, скільки важить філософське слово. Причому хибне чи пусте слово не *flatus vocis*, не пусте здригання повітря. Воно... здебільшого через беззахисні молоді уми руйнує світ. Якої екології чекати від людини, яка

залишає бруд вже під час першого дотику до речей. Перший такий дотик – думка та слово» [1, с. 7].

Зазначене спонукає сучасних науковців говорити навіть про детермінологізацію філософських категорій. Адже на зламі ХХ–ХХІ століть у сучасній (післяновочасовій, або постнекласичній) світовій філософії відбувається їх радикальний перегляд, унаслідок чого філософські терміни втрачають свою поняттєву визначеність, перетворюючись на беззмістовні «знаки-симулякри» (Ж. Бодріяр) чи квазіхудожні образи – метафори дійсності. Відтак філософське термінотворення ніби повертається до своїх праісторичних витоків, тобто до міфологічного синкретизму, нерозчленованості раціонального пізнання та інтуїтивно-чуттєвого світосприйняття, поняття й образу, філософії, мистецтва, релігії та буденної свідомості [8, с. 59].

Висновки

Аналіз сучасного медіапростору доводить невинне еволюціонування філософського дискурсу, у межах якого можна виділити низку тенденцій. З одного боку, долучення до медіа дає змогу сучасникові стати творцем принципово нових філософських ідей і концептів, що сприяє оновленню філософського дискурсу, виявленню його адаптаційного потенціалу в умовах культури інформаційної ери. З іншого боку, можна констатувати поступову втрату філософським дискурсом своєї ідентичності, зокрема тяжіння до «філософування без філософії», змішування стилів і жанрів, термінологічне спрощення, зловживання літературним виміром тексту, нехтування змістом на тлі форми тощо.

О.П. Антипова

ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ ФИЛОСОФСКОГО ДИСКУРСА В КОНТЕКСТЕ СОВРЕМЕННОГО МЕДИАПРОСТРАНСТВА

В статье исследована специфика философского дискурса. Освещены тенденции его развития в контексте современного меди-апространства.

Ключевые слова: философский дискурс, философия, медиапространство, язык философии, социокультурные факторы.

O. Antipova

TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF PHILOSOPHICAL DISCOURSE IN CONTEXT OF MODERN MEDIA

The article investigates the specificity of philosophical discourse. The trends of the development of philosophical discourse in the context of modern media space are studied.

Key words: philosophical discourse, philosophy, media, language of philosophy, socio-cultural factors.

УДК 21 (11.13.30)

Ю.В. Василенко

ПРОЯВЛЕННЯ КРАСИ БОЖЕСТВЕННОГО СВІТУ ЧЕРЕЗ КРАСУ ЛЮДСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ, АБО МОЖЛИВІСТЬ «ОНТОЛОГІЧНИХ ПЕРЕМОВИН» (СВ. ГРИГОРІЙ ПАЛАМА ТА П. ФЛОРЕНСЬКИЙ)

Державна наукова установа «Інститут гуманізації змісту освіти» МОН України

Анотація. У статті досліджуються засади преображення «розколеної онтології», що еднають філософські шляхи св. Григорія Палами та П. Флоренського.

Ключові слова: ісихазм, іконопис, нетварні божественні енергії, Filioque, онтологічна границя.

Вступ

Історико-філософські площини, отримуючи свій глибинний вимір при їхньому осмисленні дослідниками, можуть розкриватись не тільки як класичний «об'єкт вивчення», а й як строкате, однак гармонійне, мереживо смислів, в якому кожен із них не є

Список літератури

1. Библихин В.В. Язык философии / В.В. Библихин. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Языки славян. культуры, 2002. – 416 с.
2. Дротянко Л.Г. Соціокультурні підстави трансформації соціокультурного апарату сучасного філософування / Л.Г. Дротянко // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – 2014. – № 2 (20). – С. 15-18.
3. Зильберт Б.А. Социо-психолингвистическое исследование текстов радио, ТВ и газеты / Б.А. Зильберт. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 1986. – 211 с.
4. Ильенков Э.В. Философия и молодость [Электронный ресурс] / Э.В. Ильенков. – Режим доступа: <http://sophia.nau.edu.ua/2010-07-29-11-48-45/2010-07-29-11-55-07/80-2010-07-31-09-08-31>. – Название с экрана.
5. Ищенко Е.Н. Современный философский дискурс: пространство и границы / Е.Н. Ищенко // Вестник ВГУ. Серия: Гуманитарные науки. – 2003. – № 2. – С. 195-209.
6. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс / В.И. Карасик. – Волгоград: Перемена, 2002. – 477 с.
7. Многообразии жанров философского дискурса: монография / под общ. ред. В.И. Плотникова. – Екатеринбург: Банк культур. информации, 2001. – 276 с.
8. Новоставська О.І. Філософська термінологія: специфіка, класифікація, еволюція / О.І. Новоставська // Філологічні трактати. – 2013. – Т. 5. – № 4. – С. 52-61.
9. Ороховська Л.А. Медіакультура в контексті цивілізаційного розвитку: автореф. дис. ... д-ра філос. наук: 09.00.03 / Ороховська Людмила Анатоліївна. – Київ, 2015. – 34 с.
10. Ороховська Л.А. Медіакультура як фактор безпеки розвитку мультикультурного суспільства / Л.А. Ороховська // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць. – 2015. – № 2 (22). – С. 49-53.
11. Стецюра К.О. Медіакартини світу як матриця конструювання особистості в інформаційному суспільстві / К.О. Стецюра // Гілея. – 2015. – № 96. – С. 233-237.
12. Яценко О.Д. Стилістична парадигма філософствування як естетична проблема: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.08 / Яценко Олена Дмитрівна. – Луганськ, 2010. – 20 с.

самозамкненим, а переплітається з іншими, виступаючи невід'ємним фрагментом цілого. Однак лише в такій переплетеності можливо «схопити» унікальність тієї чи іншої ідеї, її особливість та «логосну місію». До певної міри, історія так чи інакше зіткана з ідей різного «сміслового заряду», а думки справ-